

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампариа се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НА ЛАЖИ И ЗАБЛУДЕ

Говорећи о бугарским ратним циљевима, Радославов је тужно изјавио у Собрању, да Бугари траже народно уједињење, и да под њим подразумевају присједињење Добруџе, Мораве и Македоније мајци отаџбини, а то није у супротности са начелом о миру без анексија и о праву народа да сами собом управљају, »јер је становништво ових области већ толико пута манифестовало своју бугарску народност. Као што се види, Радославов је дао такву изјаву, која у погледу политичког морала представља праву неурасудљивост.

Бугари су одавно имали велике апетите, али је те апетите нарочито потхранила и почачала фатална погрешка краља Милана, коју су увиђавни људи још онда осуђивали: да при присаједињењу Источне Румелије нападне Бугарску, место да иде на југ и да том паралелном акцијом одржи потребну и праведну равнотежу у међусобним аспирацијама. Поред тога, војничким неуспехом тога рата, онај мученички српски свет у Македонији био је доведен на мисао да му је и последња нада на ослобођење пропала овим крахом Србије, у коју је упирао очи — а ово је још више охрабрило Бугаре да се баце на ове крајеве.

Они су као зликовци на сваком кораку уништавали српске исто-

риске споменике, видећи да им, и поред свих фалзификата науке, неће много помоћи превеличавање безбојног и ефемерног бугарског утицаја у Македонији извођеног кроз Охридску Архиепископију и за време Самуилове Царевине. А њихови разбојници и терористи, који су разметљиво себе називали револуционарима и ослободиоцима, натеривали су огњем и мачем српски живаљ да се одрече српског имена или га као непокорног отпраќали на онај свет.

Наша је акција задоцнила, те је стварање бугарске самосталне црквене егзархије и бугарска комитска кама учинила, да свет по нужди почне да прилази бугарској организацији и да се у њу уписује као у неку врсту политичке партије. Та неодређена национална свест и, свуда и на сваком месту, зурлашка дрека и таламбаси матих и великих бугарских дејаца заглашили су код највећег дела странаца праву истину и сугерирали им идеју о оправданости бугарских претензија на Македонију, тим пре што све странце вечито, па и данас, буни врло велика филолошка и етнографска сродност, која у истини постоји између Срба и Бугара.

Чак и код нас постојала је због тога у једном делу јавности заблуда, да су српске претензије на Македонију

претеране, али данас та заблуда више не постоји, изузимајући можда код оних који Македонију нису лично видели.

Готово целокупна Македонија је претежно српска земља. Идеја о конгломерату раса и нација то је само прича. То показује историја прошлости, то показују факта садашњости. А ти докази су ту, ређају се на сваком кораку, и поред толиких напора да се утру, и речито говоре да је Македонија српска земља. Само онај који је био слеп није то могао да види. То су цркве, манастири, старине, записи, старинска имена и други споменици из давнине. А у садашњости: језик, обичаји, имена људи и места, народне традиције, осећај поплачености под бугарском окупаторском управом, вера у наш повратак и жеља да то буде што пре.

И разграничење по Букурешком миру 1913. изведено је у сваком погледу нетачно и на штету српског елемента, а већ претензије Бугара на целу Македонију, представљају највећи атак на прошлост, на садашњост и на мир у будућности.

Што се тиче Мораве, која је наше срце и која са Вардаром сачињава нераздељиву економску целину без које Србији нема живота, ту не треба ништа ни говорити. Најбољи одговор на све то дао је наш устанак у тим крајевима, који ће Бугари памтити врло добро. Од захтева за »присаједињење мајци отаџбини«, које су тако

речито и тако изразито постављали устаници, од те устаничке братске милости, Бугарима се сигурно још и сад јежи кожа. А да ли је на речи Морави наша етнографска граница или куд и камо источније, види се, у осталом, врло добро и по томе што су наше трупе 1913. дочекане у Белоградчику као братске и ослободилачке, и што је било већ неколико захтева јавно у бугарском Собрању: да се цела западна Бугарска расели као издајничка и »Србофилска«.

Али после свега тога, само би било интересно знати, да ли Радославов и остали његови пандури имају бар колико му драго мозга и образа, верујући у савршено и потпуно незнање, и у општу и безграничну заборавност целог света, па чак и за оне ствари које су колико јуче биле. Бугари су били кадри да за љубав Македоније присвајају нашег Краљевића Марка, легендарног народног јунака и представника свих народних традиција, а за љубав Тимока да присвајају Хајдук Вељка, нашег највећег јунака из устанка — али ипак ове последње лажи, избачене у озбиљној пози државног премијера, представљају или крајњу блесавост или крајњу поквареност.

ГОДИШЊИ РЕЗУЛТАТ

ЛОНДОН. — Једна званична нота у Лондону објављује целокупне податке о добицима и губицима британским на свим бојним пољима у

1917 години. Западни фронт: добијено: 73.151 заробљеника, 531 топ; губици: 27.200 заробљеника, 166 топова. Солунски фронт: добијено: 1095 заробљеника; ниједан топ; губици: 202 заробљеника, ниједан топ.

Палестински фронт: добијено: 17.646 заробљеника, 108 топова; губици: 610 заробљеника ниједан топ.

Фронт у Месопотамији: добијено: 15.944 заробљеника, 124 топа; губици: 267 заробљеника, ниједан топ.

Источна Африка: добијено 6728 заробљеника, 13 топова; губици: 100 заробљеника, ниједан топ.

Све скупа: добијено: 114.544 заробљеника, 871 топова; губици: 28.379 заробљеника 166 топова.

ПАД ЈЕРИХОНА

Лондон. — (Званично). 8 фебруара у јутро наше снаге које оперишу источно од Јерусалима продужиле су своје напредовање ка Јерихону. Наишли смо на врло слаб отпор и у 8,30 часова изјутра аустралијске трупе су ушле у варош и утврдише се на Јордану и Кади Ада. Време је непрестано ружно.

Наши губитци, у току бораба од 7. фебруара били су врло мали. Зарабили смо 40 Турака.

Северно и северо-источно од Јерусалима мало смо помакли напред наше предње линије и свуда задржавамо заузети терен.

ГЕДС У АТИНИ

Атина. — Први лорд енглеског адмиралитета Сер Ерик Гедс са поморским саветником адмиралом Евретом стигао је јуче у Пиреј на једној енглеској крстарици. После посете код енглеског посланика лорда Гренвила, он је примљен у аудијенцију код краља Александра. На ручку у британском посланству у његову част били су г. г. Вензелос, Политис и Кондуриотис. Сер Ерик Гедс је после ручка дуго конференсио са председником владе. У три сата отишао је у арсенал и дуго га је прегледао и затим се укрцао на крстарицу и одмах отпутовао.

ХЕНДЕРСОН О БАЛКАНУ

Лондон. — Шеф енглеске радничке странке Хендерсон изложио је дописнику »Морнинг Пост« гледиште и држање енглеских социјалиста у питању о балканским народностима. Он је изјавио да ће будући положај ових народности утврдити нарочита балканска или међународна комисија која ће овим народима дати право да слободно управљају својом судбином.

НЕМАЧКЕ НАМЕРЕ

Берн. — »Национал Цајтунг« из Базела објављује коментаре о конференцији у Брест Литовску, које му је дао један аустријски новинар, познат као добро обавештен:

»Брест Литовск, каже он отворено, био је за Аустрију права катастрофа; јер је та конференција уплела Аустрију у »Мителеуруп« одузела јој симпатије Пољске«.

ФЕЛТОН

Од Стев. Матијашевића

ХИЉАДУ — МАЋЕ ЈЕДНА НОЋ

— Како ли је овом човеку овде, који од младости лута без отаџбине, у којој је био велик и угледан, и чија је земља, по завршеној борби остала роб.

— Ти рече, да смо ми сазезници? — упитах га, осећајући да ми око усана заигра бојажљив осмејак.

— Да, да, — рече шејић, сад нешто живље и очи му запаљатеше дивним жаром. — Ја сам Арабљанин.

Ја му одговорих озбиљно, лавим сагнућем главе.

— Нека је част, оче, народу из којег си, и племету које те је родило, и благословена је утроба која те је свету дала. Твој је народ велик, још и данас, јер

га уздижу успомене и славне заслуге и јер њему имамо да захваљујемо за један велики, можда највећи део свога данашњег напретка. Ви сте дали свету јединствене научењаке и велике песнике, који су били учитељи човечанства. Ви сте нам дали највећи људски проналазак после писмености: арапске бројеве и десетни систем, а вероватно и саму писменост; ви сте положили прве темеље граматике, познавања света и векова; и данашње модерне установе друштва и правосуђа јесу ваш проналазак; ви сте дали и прве праве школе и имаћасте свеучилишта онда, кад је

Европа још била у мраку.

— То је тако, синко, — одговори старац, једва обрађујући пажње на оно што му рекох, као да се то признање само собом разуме. — То је тако, али то данас мало вреди. У ропству изумире дух.

— Али ви ћете бити слободни.

— Да, то хоћемо. Ако је истина оно што ти малочас рече, онда смо ми по духу рођаци. И ви сте, са осталима на заласку Сунца, наша духовна чеда. Сем тога, као што западњаци имају да захвале за узлет свога духа вековној одбрани ваше јуначке мишице, исто тако су они наши одвезници за оно што ти рече.

Ја му пружиох руку:

— Имао си право, господару, кад си рекао, да смо ми по духу рођаци. Ја

те као таквог поздрављам.

Он прихвати руку и, очевидно избуђен, дуго је ћутећи држао, над њом сагнуто главу.

— Ми смо подизали а наши су непријатељи рушили — додадох.

Он ми стисну пружену руку и рече кратко:

— Ја сам из Јемена.

— Из оног далеког, јуначког краја?

— Да, из оног краја, који се стално, преко хиљаду година борило противу туђинске најезде и кога непријатељ никад није могао покорити, као ниваше Црногорце.

— Да ниси из племена Азра? — упитах тихо, једва могах крити своју радозналост.

— Ви тако кажете, јер га је под тим именом споменуо у својој дивној песми ваш Ари ефендија,

Нагађао сам да старац мисли на Хајнеа.

— Име ми је Ибн-ед-дин Асур. Зову ме и Хафизом, али ја то име не употребљавам.

Поновно се завалих и тако ћутасмо дуго. Он најзад затапша рукама и врати момку лулу. Затим извади иза појаса кесу и плати.

— Прошћавај; за данас доста. Морам дома, акшам је. Али молим те, опет да дођеш.

— И ја те молим, — одговорих му устајући: — Ти си у мени побудио поштовање према твојем мучеништву и твојој честитости. Ја бих хтео да се користим и твојим умом, који ми се чини велик и дубок.

— Само је Бог велик, а оно што ми је дао и све оно што је моје, жели теби да служи, — одговори он

после скоро понизног поздрава и остави ме самог.

IV

»Немој презирати ни најслабијег, буди предусретљив и према најмањем, притеци и противнику у његовој невољи, и буди пажљив и према оном од кога не можеш очекивати ништа; дочекај путника и отпусти га благословом, обрадуј госта и утеши бедника«...

»Над људима постоји једна велика љубав, која памти«...

Ове речи мога старог учитеља из детињства дубоко су ми завониле у срцу, кад сам се враћао кући.

Био сам скоро весео. У моју тужну душу као да продираше зрак, који је осветљаваше ведрином.

(Наставиће се)

Штампариа »Народа« налази се у улици Коломбо бр. 6.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Северно од Елете Французи су извршили смео испад до ивице Шереви и довели 25 заробљеника са 2 официра.

У Шампањи су француска одељења такође продрла у непријатељске ровове и добила дванаест заробљеника.

Извештај од 23 сата. — Нема пешадијске акције. Узајамно доста јако бомбардовање северо-западно од Безонво и на неким тачкама у Горњем Алзасу.

Авијатика. — Од 2 до 7 фебруара француски пилоти су оборили 16 немачких авиона и два бадона за осматрање. Осим тога четири авиона оборена су нашим специјалним топovima. У ваздушним борбама 21 немачки апарат озбиљно је оштећен. Они су пали у њихове линије.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Шкотске трупе су извршиле успешан препад прошле ноћи близу Монши ле Пре и добиле нешто заробљеника. Наше патроле источно од Вичете такође су довеле зароб-

љеника. Непријатељска артиљерија била је активна у близини пута за Менен и јужно од шуме Утхулст.

Доцније. — Непријатељ је покушао препад против наших положаја коте 70. Одбијен је са губицима. Други покушај северно од Последкапеле одбијен је на шом пушчаном ватром и није успео ни да дође до наших положаја. Са разних тачака фронта наше патроле судовеле заробљеника.

Преко дана је непријатељска артиљерија била активна између Гуккура и долине Скарпе и на неким тачкама између Армантјера и Ипра.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На целом фронту умерена артиљеријска борба и доста жива акција извијница. Енглеске патроле су добиле неколико заробљеника. Једно непријатељско одељење које је покушало да се приближи нашим положајима на дну долине Брентге, одбијено је после живе борбе.

Наши авијатичари су оборили један непријатељски апарат, а Енглези два.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — «Њи Паризијен» сазнаје да је паробродом «Регина Виторија» допутовао граф Луксбург, али да је полудео.

Цирих. — Килман је дошао у Беч.

Атина. — Румунска влада је дефинитивно састављена. Председник је генерал Авереско, министар спољних послова Мишу, војни Јавокоско, рада Кулчер, просвете Кантакузен, правде Сататану, финансија Солху и унутрашњих дела Филипеску.

Цирих. — У овдашњим дипломатским круговима не верује се да је аустро-швајцарска граница затворена због концентрације трупа на италијанском фронту, већ због преноса аустројских трупа на западни фронт.

Женева. — «Цајг» јавља да је избио огroman пожар на станици за робу у Бечу. Велика количина платна, хартије, кромпира и т.д. потпуно је уништена.

Цирих. — Немачко продирање у Русију престало је.

Лондон. — Федмаршала војводу од Конаута краљ је одредио да посети египатски фронт.

Париз. — Амерички генерал Вуд рањен је у руку парчетом гранате.

Париз. — Јављају из Амстердама, да има више побуна код немачких трупа на запад-

ном фронту. Радничка агитација је непрестано врло жива у немачким индустријским центрима.

Лондон. — Дописник «Тајме» са фронта каже да се све више гомилају знаци, да ће Немци предузети велику офанзиву на западном фронту или бар на британски фронт, између Араса и Сен Кантена.

МАЛИ ОГЛАСИ

Биоскоп «Сплендид» на Вардар-Канији даје врло интересантну, велику љубавну драму «Немогуће је да љубим», коју треба да види сав млађи свет; комедију «Шарло» и «Новине у рату».

Винарска радња Ираклије Зарчевића — Битолца — Препоручује добро природно вино, коњак и ракију по најумеренијим ценама. Радња се налази у улици: Макс Хардена Бр. 13. — у близини «Олимпоса».

Штампарија «Акуароне» улица Коломба бр. 6 ради све штампарске послове: књиге, формуларе ит.д. као и штампарије. Слова су нова као и сав други материјал а техничка израда је најбоља.

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

1—10

састао се са Сајдлером, али и после овог састанка југословенски посланици не показују никаквих знакова помирљивости.

Како нема изгледа да ће бити изгласан буџет, јавно је мишљење све више уверено, да ће услед садашњих тешкоћа избити парламентарна криза.

СОЛУН

Атина. — Енглески архитекта Мавзон дао је друг интервју листу «Патрис» о плану за реконструкцију Солуна. Ово су неки подаци:

Највеће улице биће Вензелосова и Егнатијева. На крају Егнатијева улице биће велика централна железничка станица а на другом крају исте улице подићи ће се солунски Универзитет. Грчка влада дала је мандат да се изради план за становништво од 320.000 лица.

У плану се предвиђа и подизање великог модерног пристаништа. По рачуну г. Мавзона, за реконструкцију Солуна требаће око 25 милиона франака.

НОВИ ПОКУШАЈИ

Париз. — У једном чланку, о коме се врло много дискутује, «Тан» каже, да ће канцелар дати данас у Рајхстагу важне изјаве о циљевима рата, ако се може веровати вестима немачких листова.

Према обавештењима «Тан» канцелар ће формално изјавити да је Немачка готова да поврати независност Белије и да евакуише њену територију под условом, да се Савезници обавезу да ће поштовати територијални интегритет Немачке.

Коментаришући ову вест, велики француски лист тврди, да ће Савезници још једном одбацити ове канцеларове предлоге и тражити између осталог Алзас и Лорен за Француску.

„ГОТА“ ЗА 1918

Цирих. — Изашао је познати немачки алманах «Гота» за 1918 годину. То је један типичан немачки докуменат.

По овом алманаху «Константин, грчки краљ отишао је из своје земље 1 јуна 1917 и оставио за наследника свог другог сина». Источна Африка није променила свог господара, односи са Бразилијом само су «обустановљени» из Аргентине је само отишао Луксбург и т.д.

РУМУНСКА ВОЈСКА

Лондон. — Амерички министар војни Бекер изјавио је у једном недељном коминикеу да румунске трупе, и поред непријатељске снаге која их окружује,

чине све напоре да остану верне Савезницима.

Крај свих многих сметља румунске снаге су остале уједињене и чине јединство, способно за борбу. Њихова борбена вредност порасла је са осамдесет процената од последње године. По последњим извештајима Румуни заузимају цео фронт од Галца до Черновица.

ШАРЛ ЕМБЕР

Париз. — Иследник капетан Бушардон наредио је да се ухапси сенатор Шарл Ембер, бивши директор «Журнала», који је оптужен за трговину са непријатељем.

Он је раније био ухапшен и пуштен, али је сад понова затворен, после открића, која су се показала у истраји против Боло паше, Леноара и Десуша.

Шарл Ембер је ухапшен у свом замку у западог. У његовој кући у Паризу извршен је претрес и запечаћене су све његове хартије.

ПРЕРАНА ОБЕЋАЊА

Рим. — Према обавештењима из Берлина, Радославов је имао једну конференцију са канцеларом Хертлингом и на том састанку, канцелар му је обећао да ће Немачка указати потпуну помоћ бугарским претензијама у румунској Добруди.

Међутим не постоји никаквих тачних вести о неким преговорима између Румуније и Немачке. Изгледа сигурно да Румунија неће одговорити на захтев централних сила, чији рок истиче 9 фебруара.

САОПШТЕЊА

Програм концерта музике Краљеве Гарде, који ће бити у среду у дворани Бела Кула:

- 1. Ган-Мерш Лорен 1. Сметана-Продана Невеста —Увертира; 2. Менделзон —Концерт за виолину и оркестар, наредник Фрајт; 3. В. Ферари —Сузанина тајна —Увертира 4. Чајковски —Casse noisette —Суита: 1. Увертира; 2. Карактеристичне игре: Марш, Игра виле драже, Трепак, руска игра, Аранска игра, Кинеска игра, Игра шећерних лутака 3. Валцер Цвећа 5. Григ —Концерт за пиано и оркестар 6. Григ —Норвешке игре.

Кузман Поповић, добровољац-каплар 3 чете 1 батаљона бр. п. 12, тражи браћу Аранџела, Милана и Воју, синове Павла Поповића, као и дошавшег из Америке шурака Пају Роксића добровољца.

Војислав Стојановић, поштар има карту од сестре Добрунке из Лесковца, код Александра Т. Спирића магационара ручног стагалишта бр. п. 603.

Нарочита комисија испитује питање о добрима, која припадају аустро-немачким и турско-бугарским поданицима.

«Парламентарни одбор за народну одбрану» тражи да држави заплени ова добра. Према неким новинама вредност ових добара рачуна се на 5 милијарди лира.

Међу овим добрима има у провинцијама: Тренизо, Ванетској, Падовској, Вићенци и Веронској врло пространих поседа; као на пример величанствени замак Катајо, између Падове и Манселио, који припада аустројском цару.

ПРЕД НАПАД?

Лондон. — Приписује се велика важност војничкој конференцији, која је држана у Генералштабу немачких војска на западном фронту под председништвом Кајзеровим.

Овом су савету присуствовали: Кронпринц, канцелар, Хинденбург, Лудендорф и министри фон Шапел и Холцендорф.

КРЕТАЊЕ ПАЦИФИСТА

Париз. — Телеграми из Цириха јављају да се тамо и у Берну налазе неке аустро-немачке личности од значаја.

У Цириху се бави католички посланик у Рајхстагу, Ердбергер, који је био у Швајцарској у време, кад је Папа упутио посланицу у корист мира.

У Берну је аустројски професор Ламарш, познати пацифиста, члан аустројског парламента као и католички посланик Гисвајн.

Француски листови мисле, да присутност ових личности у Швајцарској значи, да ће Централне Силе ускоро предузети нове кораке за мир.

ГРЧКЕ ИЗБЕГЛИЦЕ

Атина. — Министарски свет држао је седницу на којој је претресано питање о сазиву грчке скупштине, који ће, како изгледа, опет бити одложен.

Министар финансија ради један законски пројекат о зајмовима који ће се давати избеглицима из Тракије, Македоније и Мале Азије. Ови зајмови укупно ће износити милион и по драхми. Свака избеглица породица добиће као зајам до пет хиљада драхми.

КРИЗА У БЕЧУ

Базел. — «Франкфуртер Цајтунг» пише: Политичка је ситуација у Аустрији мутна. Пољаци настављају оштру опозицију. Промена владе неће ни у чем изменити ситуацију, јер ће Пољаци заузети исто држање и према другом министарству.

Председник Југословенског клуба Коросен

Бавелски лист даље пише: Један део немачке штампе већ почиње да увиђа да се црвена влада, под изговором да хоће подладу Русије, увукла у серију тешкоћа, које су далеко од тога да доведу до трајног мира и из којих ће се сваког тренутка родити нови сукоби.

Тон либералне и социјалистичке странке врло је узнемирен у том погледу. «Форверд» каже да политика која иде за червеном Русије не може донети никакво добра. Централним Силама. «У месту сталног мира тиме би се само дворада бадканизација источних замаља и многи и опасни извори за пожар, који ће пре или после довести до нових ратова».

МИР ИЛИ РАТ?

Цирих. — Телеграфичну из Берлина: Нота максималистичке владе налази се у рукама канцеларовим. Јуче пре подне била је код њега велика конференција на којој су били Хертлинг, Килман, Чернин, Хинденбург и Лудендорф.

«Берлинер Тагеблат» јавља да је циљ ове конференције био, да се донесе одлука о одговору на ноту максималистичке владе.

СТАЊЕ У РУСИЈИ

Цирих. — Овде кружи вест да су максималистичке приморани усвојити услове који су им постављени у Врст Ливтовску. Немци међутим и даље наставаљају продирање у Русију, узбуђујући неред у становништву.

Ситуација је у тој мери критична, да се предвиђа пад максималиста пре, него што стигну да закључе дефинитивне услове.

СТРАНЦИ У ИТАЛИЈИ

Рим. — Италијански министарски савет, на својој пленарној седници, дуго је већао о мерама, које треба предузети против немачких, турских и бугарских поданика, који се налазе у Италији.

Немаца ће бити око 1060, од којих 1606 мушкарца и 2354 жене. Од ових добра половина су учитељице.

Међу мушкарцима има 120 Алзашана, против којих неће бити предузете никакве мере, под условом, да имају потврду од француске консуларне власти, која гарантује њихову одајност Споразуму.

Бугарских поданика има 77, турских 800, од којих 570 мушкарца и 230 женских.

Против турских поданика јерменске и сирске народности неће бити предузете никакве мере.